

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetési minden es. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évenként 3, félre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentgyörgyházban, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 4 pkr. közöltetnek; folytonos hirdetések 10 pkr. elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr. bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

REAL-ISKOLA.

A napokban hozta lapunk „Napló” rovatában azon értesítést, mely szerint a Kolozsvárt szolgáló iparkamara, a korona-herceg ő fensége születése örömnépének emlékeül, rögtön aláírást nyitott egy real-iskolának ezen város kebelében leendő felállítására végett, s ezen az ország ipar és kereskedelem kifejlésére oly elegendő szükséges vállalat létesíthetése végett az ezen kamara-kerület kebelébe eső minden városok, valamint minden lelkes egyének meg fognak találni.

Kérdésen kívül áll, hogy az iparkamara ezen kérdésnél fontosabbat, saját körében meg nem pendíthetett.

A mint Erdély a vasut által a világkereskedelem vonalába behozatik, a mihez pedig már igen közel áll, csak saját képességétől függ, hogy sorsa tetemesen jobbra forduljon; avagy saját képtelenségétől az, hogy a kifejllettebb műiparu tartományok versenyében országunk műiparos és kereskedő-osztályai tökéletesen elbukják.

Nincs miért tagadjuk, hogy nálunk a kereskedő és műiparos osztály szintén egészen csak naturalista; itt holtos inasokból lettek nagykereskedők, s műiparos inasokból műiparosok, minden előleges kereskedelmi, technikai készség nélkül; am azok nem ismerik a kereskedelem egyéb ágazatait, mint azt, hogy a bécsi vagy párisi készítményeket hogyan lehessen legjutányosabban ide szállítani, s az itteni luxus-üzlethez képest legügyesebben megválasztani, miáltal a vásárlók buzgalma az ő eléggé fényűző háztartásukra szükséges pccentet meghozza nekik. Brassón, s Szébenben kívül kiható kereskedést egy város se folytat; csak is ez a két száz város az, mely productív kereskedése, s kiható műipara által e szegény országba egy pár száz ezer forintot az alduai tartományokból behozni képes; s e két város se kifejllett kereskedelmi, vagy műipari képessége, hanem szerencsés fekvése által kérkedhetik ezen előnnyel.

Kereskedőink nagyobb része nem egyéb

mint lifferansa az osztrák, cseh sat. kereskedőknek, s gyároknak, kiket a vasut általi közvetlenebb áruforgalom azonnal le fog szorítani mostani közvetítő pályájukról, ha magoknak tudományos jártasságot nem szereznek a világkereskedelmi statisztikában; ha nem néznek szét, mennyiben lehetnek a hazai productumoknak is viszonyos közvetítői a külföld felé? s ha nem emelkedik egy gyárilag is vállalkozó iparos osztály, mely az ő közvetítését igénybe vegye!

És mi lesz műiparasainkból, kik mindent kicsinyben állítanak elő, s szokva vannak kisded műfogalomra nagyot nyerni; kik ez országban, hol a gabonának vékáját egy forintot vehetik, s hol egy ökrbőrhez tíz tizenöt forintért, s a legszebb körizs vagy vad-cseresznye-fákhoz szinte ingyen jutnak; hol egy műiparos háztartásához szükséges házber nem meg száz forintot felül, még is egy pár bocskort adnak egy vékagabona áron, s azon cipőt, mit a sokkal drágább bőrből, sokkal drágább házberes. Bécsben három pforintért megvásárolhatunk, itt hat-hét pengő forintért állítják elő, s az olcsó faból készült butorok előállításában csak Pesttel, s a mostani költséges szállítás mellett se versenyezhetnek, és meg is meg nem gazdaságnak, mert az eddigi közlekedés hiánya mellett is, a szomszéd tartományok befolyása roppantul versenyzett velők; s mi lesz belőlük majd, ha Bécs vagy Prága csak egy 24—28 órára fog esni mi fölünk?

Ezen helyzet józan és elfogulatlan megfontolása, elég magyarázatot ad azon eszme életkérdéses voltáról, melyet az iparkamara igen alapos felfogással kívinni szándékozik.

Való, hogy ezen intézetnek évtizedek előtt már létesülni kellett volna országunkban, hogy a mostan határainkhoz közlekedő világkereskedelem egy jól kifejllett, s tudományosan kiképzett kereskedő és műiparos osztályt talált volna hazánkban, mely az idők helyzetét felfogva, s szakmájában elméleti s gyakorlati ismerettel bírva, rögtön a változott idők szerint magát mind

ön, mind a közhaza érdekében eszélyesen tájékozni képes lehessen; ily előzményekkel azonban nem birunk, de egy jól kiképzett nemzedék sok mindent helyre hozhat, s ezért áll az életkérdések sorában egy real-iskola létesítése.

És pedig ez nem csak a mostani műiparos és kereskedő-osztály gyermekeinek áll csupán érdekében, a mint közelebbről egy nagyobb czikkisorozatomban fejtegettem; hazánkban nem csak a polgári rend, de a nép és nemesség egyaránt hivatva van a műipar és kereskedelem terére, és így a real-iskola létesítése országos érdeké válik.

A kik ennek alapjára áldoznak, oly szülők lesznek, kik gyermekeik, unokáik, s általuk a közhaza érdekét nem téveszték el szemek elől, s még azok is, kik közvetlenül a real-ismeretek megszerzésére szorulya nem lesznek, birják az ország industrialis előmeneteléből reájok vissza ható eredményt, mert se a kapitális se a földbirtok saját előmenetelét nem várhatja ott, hol a kereskedelem és műipar által a pénz, vagy a nyers termény nem hasznosíthatatik.

Ezen felfogással teljes szívünkből kívánánk jó szerencsét, s bő részvétet az érdemes iparkamara ezen fellépéséhez, s miután a magas kormány ezen intézet fontosságát átlátva, annak gyámolítására segélyt nyújtandja, remélünk lehet, hogyha most a részvételi buzgalom hazánkban nem fog hiányzani, a kolozsvári real-iskola jótékonyását még a legközelebbi nemzedék megérezheti.

Dózsa D.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Konstantinápoly, aug. 20-án. 1858. — Egy levelemben a fővárosban fölfedezett s elnyomott forradalmi készülétekről beszéltem, s midőn azt, mint szállingó s mindenkitől reteggett hirt felkapant tollamra, nem beszéltem csupa mesét; az ulemák és a szofták a fanatikus népet igen felferelték, a nagy ur rémítő költségeit, palais építéseit sat. használták fel gyutaesul, melylyel felakarak lobbantani a forradalom löportárát, s éppen ezen válságos helyzetben a miniszterek összegyűlnek, s hosszas habozás

után elhatározzák a nagyurhoz egy feliratot intézni, melyben megismertetik az ügyek bonyolult állását, a nép elégtelenségét, s fölkéri ő felségét legalázatosabban, hogy hagyja fel a szerályok építésével, mely a népre rossz benyomást tesz; illánna meg családja tagjainak, hogy az államot terhelő adósságokat ne csináljanak sat.

Ezen felirat beadása után Mehemed Ali, a kapudán pasha, megjelent a szerályban, s mentegelt magát, hogy ő minisztertársai ellenében nem léphetett fel, s kénytelen volt pecsétjét a felirat alá nyomni; de azért arra ne ügyeljen ő felsége, tegyen kedve s akarata szerint, bizzik Rizza pasha szeraskierben, kit a hadsereg bálványoz, s benne, kinek a flotta kezében van.

Ezen felbízatás után a szultán rögtön hivatta Rizza pashát s a tophania - műsurséget, mely eddig a hadügyminisztertől csaknem függetlenül rendelkezett a tüzérség felett, eltörli s a szeraskier közvetlen rendelkezése alá helyezi, Mehemed Busclí pashát (a topanai mus-hirt) pedig tárca nélküli miniszternek nevezteti ki. E mellett Rizza pasha a szerályi mushirség-re is kinevezetett, s így most kezében oly hatalom van egyesítve, minővel Törökönban soha senki nem bírt.

Rizza pasha legelőbb is azon visszaéléseknek állotta útját, melyszerint a nagyur háremje mindent összevásárolt hitelre, melyet előbb-utóbb a kormány kénytelen volt és pedig tizszeresen kifizetni; ezek megbüntetésére egy kissé kiméltet, de erőlyes után járt el ő mshürsége, t. i. a sztabuli lapokban egy iratot közöl, melyben tudatja, hogy ezután a szerályban semmit és senkinek hitelbe ne adjanak, miután ő felsége családja minden tagjának saját jövedelme lévén, készpénzben fizetnek, a hitel-megtagadás által pedig semmi sértés és bánatallommal nem illetik ő felségét, kinek eddig is tudta s akarata ellenére történtek az ily visszaélések; kiknek jogos követeléseik vannak a mutróll, felhivatkak azt a pénzügyminiszternek beadni, hogy ő mshürsége megvizsgálván azt, ha a követelést tulzottnak nem találja, rendelet adjon azoknak kifizetésére.

Legelőbb is egy örmény gyémánt-kereskedő állott elő, ki a lakodalmi innepélyekre több millió értékű gyémántot, gyöngyöt sat. adott a hárem számára hitelbe, az új palais - muchir előhozatta a követet s megbecsülte, s kitünt, hogy oly ékszer, mely 2000 piastert ért, 15—20 ezer piastertbe számítattott be; Rizza pasha kijelenté, hogy a kövek becsúára ez, ha tetszik a tisztelt örmény urnak elfogadni jó, ha nem, a kövek vissza fognak adatni. A háremmel is kelle tudatni, hogy ezután nem lehet csak úgy hi belé Balázs módjára mindent összevásárolni;

E M M A.

Regény.

Irta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

Ily esteben szerelmünk mintha bensőbb, ábrándosabb lett volna. Nem kerestünk szórakozást magunkon kül, sziveink elég kéjt lettek saját érzeményeinkben. Egy kézzsörítés, egy csók többet mondott, mint mások a szerelem legforróbb szavai. Néma voltam, de lelkemben egy hang szólalt meg, oly titkosan beszélve, mint körülöttem a suttogó lombhozát ábrándjairól, azokról az elenyészett légvárakról, miket az ifjú képzelet alkotott, multmárról, jelenemről, és én érteni kezdém, miért van a földön annyi elégtelen ember. E nyomoru, elbizakodott teremést maga az ég se bírja ki-elégíteni! már a gyermek bölcső-dalai, csodáiból kezdi építeni légvárakat; az ifjú istennővé akarja emelni szive hölgyét; a férfiú beérhetlen, szedelgős, magas czélt tűz ki magának; az agg gyermekes terveket készít; egyik se éri be a földdel, és sírjához érve, visszariad multjától: „Még is szép az élet!” sohajtja fájdalommal, de már későn...

Vannak választott lények, kiket, nem tudom, jó vagy bal sorsuk arra teremtet, hogy a mindennapi embereken felülálljanak; isteni erővel ruházta fel, hogy az emberiséget a tökéletesülés egy magasabb fokára emeljék. Az ily választott lények törjenek föl, küzdjék ezer veszély között magokat oda, honnan észviláguk messze elszárazozhatik; hasson szavuk minden szív, minden lélekbe. De hányan vannak, kik az ábrándteli ifjú korban ily választottaknak hiszik magokat, és küzdenek, hogy méltó jutalmuk gúny, meg-

vetés, kétségbeesés legyen. És vajjon a világ boldogságára töm valódi nagy szellemek sorsa irigylendő-e? oh nem. A világ kiitítja velek a keserű poharat; a nép megkövezi, és csak azután ejt könyvet felette, azután imádjá.

Egyedül az boldog, ki az élet költészetét magában az életben keresi, nem alkot légvárakat, és egy szerető szívvél bír...

Ily gondolatok után, lelkem visszarepül Emmához, mint lepke a virágra, honnan vihar üzte el...

Ha néha voltak is perczeim, mikor békétlen valék, soha nem találtam daczra nőmnél, csak halvány arca, bánatos tekintete árulak el, hogy szenved, így az ily pillanatok is, nem hogy lazíták vala egymáshoz vonzalmunkat, hanem még növelék, még bensőbbé tevék azt, mert mélyebb tekinteteket engedének vetnünk egymás lelkébe... Emma szívében hittem olvasni. Azt kérelmeztem, hogy mindent kész áldozni szerelméért, és talán szerelmét is érettem. És úgy tetszett nekem, mintha naponként szebbé lenne.

Oly szomorító volt az reánk nézve. Nem tehetünk több kirándulásokat, nem gyönyörködhettünk a nap feljöttében.

Az első viharos éj után sohajtva néztük körül a tájt. A tö felett vastag köd-lepel borongott, a rétek elszárgultak, a nyájak eltűntek. A hegyeket, le az aljig, fehér hó-lepel borította el, és a zuhatagok morajába, a havasi kúrt szava helyett, az éjszaki szél szomorú füttyölése vegyült. Ennek láttára keserű érzet szállt meg; éreztem, hogy mennyit veszítettünk, és hogy oly sok örömeinknek már csak emléke maradt meg számunkra; de ez érzet nem volt más, mint búcsú a kedves multtól, mi számunkra még se vészett el; öröklő elégtelést, megnyugovást hagyva hátra szívünkben, mit a komorabb évszakban még jobban élvezhetünk, mert mi-

kor a természet minden perczben új örömekre hív fel, mintegy megosztjuk magunkat. Gondolataink, érzéseink sztrebbennek, és szívünk egy részét magokkal ragadják: míg magános lakunk falai közé szorulya, egész szívünk, minden gondolatunk osztatlanul azé, kit szeretünk.

Aztán ha már nem gyönyörködhettünk a mező virágaiban, annál több örömet leltünk az általunk ápolottakban. Kerti lugosunk helyett kandallónk mellett, miben vígan lobogott a tűz, — meláztunk. A csatagány helyett Emma énekelte el néha Pet őfi egy-egy szép népdalát, mik oly kedvesek valának előttem... Majd terveket készítettünk a jövőről. Elhatároztuk, hova tesszünk tavasszal kirándulásokat; minő változtatásokat léptetünk életbe házunk körül; miként fogjuk szépitni kertünket, és oly szép napokat igértünk magunknak, miknek csupa reményére gyönyörrel telt el szívünk.

XXI.

Egy alkonyon kandallónk előtt ülve, éppen ily terveket alkotánk, midőn a vén meyeringi paraszt, kit már egyszer említék, a városból levelet hoz számomra.

Egy levél jötté mindig esemény volt házunknál. Ez volt az egyedüli kapocs, mi még lázán összekötöttségben tartott a külvilággal. Mindegy elfoglaltan nyultam utána, és a midőn az épp említett levél, hideg borzadály futott végig egész testemen. Lehet, hogy a rajta levő nagy fekete pecsét sejtette velem, miképp csak rozsat várhatok általa; sokkal tartám felbontatlanul kezemben, és miután feltörtém pecsétjét, se mertem egy darab ideig végigfutni a sorokat. Ugy tetszett nekem, hogy abban daemioni erő rejlik, és minden betűjéből, mire reá nézek, egy phantom lesz, mi számomra szomorú jövőt jósol.

Emma szóltanul, de fölindulva állt mellettem. Ötöt is meglétszék ragadni az a kinos sejtetem, a mi fellettem ualagott.

Meglehet, nem bírtam volna erőt venni magamon, és olvasatlanul a tűzbe dobtam volna a levelet, hogy maradjon előttem örökre rejtély tartalma, ha hozzája nem szólit meg.

— Uram, ugy látszik, e levél aggodalommal tölti el önt, hát ha családok! Olvassa el. Ha sejtettem volna, hogy kellemetlenséget okozand önnök, bizony el nem hoztam volna, no de már megtörtént.

Az öreg még sokáig beszélt volna, de én, erőf vétem magamon, olvasáshoz kezdtem.

Alig tekinté bele, és balsejtelmemet valósnak találtam.

— El kell innen mennünk, meg kell e helytől válnunk.

Ez volt mindaz, mit mondani bírtam. Emma elsikoltotta magát. Reszketve simult hozzám, alig hallhatóan rebegve:

— Lehetséges-e?

— Igen, mert anyád veszélyesen beteg, és ohajt tégedet látni.

E hír leverőleg hatott nőmre, de mégis nem bírt egészen elenyészletni az a fájdalom, mit a csöndes lakásunktól elválás neki okozott.

Könyezve köszönte meg, hogy perczig se haboztam anyja kívánságának elegettenni, habár az nagy áldozatomba kerül.

— Miért is kell — mondá ő, — hogy e végzet egyszerre oly súlyos kettős csapást mérjen reám; elveszteni anyámat, elveszteni azt a helyet, hol boldog voltam, mint azelőtt soha. Vigasztalom, hogy még egyikét se veszíté el, de egy szót az ismétlé szüntelenül:

— Mondj örökre búcsút e helynek.

Alig kellett egy nap uti készületnek meg-tételért. Az öreg paraszt szomorú arccal segített, és mindjárt, mindjárt önmagát vádolta,

de ezen kényes commissiot senki nem akarta elvállalni, végre Rizza pasha maga ment el, magas állású törököktől hallam ezt, kik nevetve mondták, hogy mikint szeretett volna látni azon jelenetet, mikint támadt fel az asszony-sereg, s mikint repülhettek a habucok (felső papucs) s mûshírsége fejére.

Rizza pasha a fővárosi őrzetet folytonos mozgalomban tartja, a tüzeléssel gyakorlatok napirenden vannak, úgy, hogy több alkalommal a forradalom rémképeitől ijesztgetett keresztény lakosok rémülten ugrottak fel a szüntelen puskaropogásra, azt híven, hogy végőrájuk üttör.

A Szent Stefan előtt horgonyzó három sorhajó napokint manőveroz s bõmbõl ágyú megreszkedtetik a földet, mindezen sok zaj s puskaropogást arra lenne kiszámítva, hogy az elégetetleneknek megmutassa a kormány, hogy van ereje, mivel õket féken tartsa, kiknek azt hazudták a bujtatók, hogy a fővárosban alig maradt néhány ezred, a többiek mind elszállítottak Montenegróba, Herzegovinába, Boszniába.

Csak hogy én alig hiszem, hogy a török katonája igen nagyon puskázna hitfeleire; a hadsereg tisztjei között igen sok szólt tiszt van (szóftaknak nevezik azon irástudó embereket, kik a Dsámik melletti universitásokban neveltek), ezek nevelése egészen papias s az ulémaknak a Korán által igen befolyások van.

Vely pasha, a candiaexkormányzó, a fővároszhoz egy levelet intézett, melyben érkező panaszokdjak azon megtámadások ellen, melyekben ötlet kormányzásban igazságtalansággal s zsarnoksággal vádolják, s a candia forradalom elõidézőjéül tüzik ki; õ kész és képes bármely törvényzék elõtt is adatokkal behizonyítani, hogy soha semmit nem tett s nem rendelt felsőbb parancsolat nélkül, s mivel pedig az említett gyanúsítások és vádok a kormány lapokban is közölve voltak, s így mintegy hivatalos szint viseltek, felkéri a fõvezért, hogy ezen igazoló iratát tegye nyilvánossá, s az meg is történt, miután a Journal de Constantinople s utána a többi lapok is közre tették Vely pasha levélét.

Háromszék, aug. 23-kán, 1858. — Valahára bizonyos irhatunk a Háromszéken alakulandó Gazdasági-egyletrõl. Mindazok tehát, kik eddig elõ a lapokat az egyet alakulása, működése s alapítókéje felõl tudósították, elhírtelenkedett dolgot cselekedtek és azzal többet használnak az ügynek, ha bevárják, hogy az egyesüve, és let magát szervezze, midõn alapja meg van téscak azután irnak a lapokba.

Annál nagyobb nekünk az örömmünk, hogy ez uttal biztosan tudjuk a K. K. olvasóit tudósítani, hogy mai napon b. Szentkereszt Zsigmond ideiglenes elnöke alatt S.-Sz.-Györgyi székely alakuló Gazdasági-egyesület, a helybeli olvasó-egylet termében elõleges meghívás után közgyûlést tartott. Igen szép számon gyûltünk össze, s örömmel tapasztaltuk ez uttal is, hogy a közügy iránti lelkesedés szikrája még nem aludt el, hanem hatalmasan ég Háromszék fia honf-keblében; örömmel tapasztaltuk, midõn a terembe beléptünk, s végigvittük tekintetünk a szép gyûlekezeten, s láttuk ama becsületes arcokat, melyeken a székely jelleg a maga eredetiségében ül, hogy áthatva az ügy szépségétõl, ily szép számban is egész készséggel jelentek meg a gyûlésben. Sokan voltak,

de még többen hiányoztak, kik, hogy meg nem jelentek, csak fájlatni tudjuk; el azonban benünk a remény, miképp majdan, ha még hasonló ügyeink tanácskozásá végett hivatunk össze, azok is, kik most részint a kedvetlen idõjárás, részint pedig az összecsoportosult mezõi munkák halmazá miatt el nem jöhettek, más alkalommal nem fognak hiányozni körünkõl.

A gyûlés eredményérõl, valamint az ezutánakról is a jegyzõkönyv hiteles közlés végett a lapokba elküldtük; mindazáltal tán nem vétünk, ha ez uttal mi is e gyûlésrõl, az egyeületrõl részletesen tudósítjuk a K. K. olvasóit. Legelõbb is teljes örömmel irhatjuk, ebbeli örömmünk kifejezését nem bírván eltitkolni, hogy a Háromszéken alakuló Gazdasági-egylet e cizmet hordandja: „S.-Sz.-Györgyi székely Gazdasági fiók-egyesület,” és hogy a kolozsvári országos Gazdasági-egyesület pártfogása és befolyása alatt áll; nem titkolhatjuk, ismételve mondjuk, ebbeli örömmünk nyilvánítását, mivel az alakulás megpendítések igen sokat vezetett ama téveszmé, hogy Háromszéken egy önálló Gazdasági-egylet felállítása igen cizel- és korszerű lenne, és most már egyhangulag oda véleményeztünk s abban alapotunk meg, miszerint intézetünk csak úgy felelhet meg elhivatásának s csak úgy mutathat kedvezõ eredményeket, szóval, csak úgy állhat fenn, ha az fiók-egylet leend.

Azután következett az egyesület alapítókéje és jövedelme kimutatása, a bejött adakozási vagy aláírási izekbõl kiirva és fõlszámítva, u. m.

Csikból	213 ft
Gyergyóból	149 „
Sepsiból	462 „
Kézdivbõl	567 „
Erdõvidékrõl	119 „
Orbaiból	406 „
Marosszékbõl Folyfalváról	6 „

Összesen 1922 ftpp.
Ezen felül a március hónapjaiban tartott elõleges gyûlésben aláírtak volt 361 ft ez a fennebbi összeggel teszen 2287 ft a S.-sz.-györgyi járásban aláírtak a községek 444 ftot.

Összesen 2731 ft
mint a 10 évig aláírt és évenként begyûlendõ részvények összege.

Alapítványképp járultak az együlethez:
B. Szentkereszt Zsigmond 200 ft
Gr. Mikes Benedek 200 „
Gr. Kálnoki Pál és Imre 200 „
A kath. püspök õ nmlga 400 „
Gr. Mikó Imre õ nmlga 1000 „

Összesen 4700 pfital.
Ezen 1700 pfital 5% évenként teend 85 ft és így a már fennebb kimutatott 2731 frthoz adva a 85 frtot, 2861 frt teszen, mint az évenként begyûlendõ összegét a fiók-egyletnek.

Ezen pénzbeli a 6 frtos részvényekbõl begyûlendõ összegnek 1/3 az országos Gazdasági-egyesület pénztárába adatik át évenként, az egyelet szabad rendelkezésére, a más 2/3 rész a többi jövedelemmel együtt a fiók-egylet pénztárába foly be.

Az alapszabályok kidolgozva s el is fogadvák közgyûlésünk által, s a magas kormányhozi juttatás és megerõsítés végett országos Gazdasági-egyletünkhöz fel is fognak küldetni.

Ideiglenes elnök b. Sz. Zs. urnak a társulat szervezésénél kifejtett erélyéért közgyûlésünk

meleg köszönetet szavazván, s hazánk legnagyobb fiát, ki e sege csirájában levõ intézetünket 1000 pfital ajándékozta meg, gr. Mikó Imrét, közfelkiáltással pártfogónak megválasztván, gyûlésünk elszólt.

Ennyit a gyûlésrõl, ennyit a fiók-egyletrõl ez uttal, és már most, midõn csak az alapszabályok megerõsítése hiányzanék, egyesületünk meg volna alakulva, és csak mi rajtunk mulnánk el, ha az nem felelhetne meg a várakozásnak.

Minõ irányt veend e társulat, és a kezébe menendõ pénzt hova véli cizelszerübbnek fordítani, nem tudjuk; de nem hibázunk, ha annak vezetését és kezelését egészen az országos Gazdasági-egyletnek ajánljuk és indítványozzuk.

Es most, midõn Háromszék szép vidékén fiók-egyletünk remélhetõleg nem soká elkezdene mozogni, maga helyén látjuk társulatunk minden egyes tagjához a bizalom és õszinteség hangján egy pár szót intézni, és pedig megdölvén azt, hogy „minden kezdet nehéz,” túlfeszített magas eredményeket várunk; legyünk egész bizalommal annak vezetői iránt; ne gyanúsítsuk mindjárt, ha idõ s körülmények-ozkotta akadályok miatt igényeinknek nem tudnak megfelelni, mert csupán ekkor és csak így állhat fenn az egylet, és csak akkor leend képes gazdasáztatknak ama lendületet adni, a melyre hivatal van, és csak akkor leend elérve a cizel, melyet az egylet keletkezésekor magunk elibe tûztünk.

Nem kételkedünk, hogy igénytelen szavaink hazánkiai keblében meleg viszhangra ne találjanak, és éppen ezért mi ez egyesület fennállása után merjük föltételezni a szomszéd testvér székek népének az anyagi jólét megközelítését.

Igen, mert a székelyek kitartó lelkesülésével s áldozatkészségével merjük állítani, hogy évek teltevel, gazdasáztunk más irányt vévén, ama polcz felé közeledünk, melyen jelenben a müvelt külföld szorgalmas, ipar s gazdasázt-üzõ népei állanak, és elfoglalandjuk ama helyet a népek társadalmában, mely még mindig betöltetlenül áll, s melyre Isten e kiválasztott népet teremté; — igen — merjük hinni, hogy évek teltevel, ha Gazdasági-egyletünk a fölvirágzásnak örvend, bájdús románokon s rendezettebb gazdasági épületeinkben az ismeretesebb gabona s takarmány különbéle nemet õzönlenek el; a kifejtett gazdasági ismeretek s tanulmányok után a szorgalom s fáradság dúsán meg leend jutalmazva és a halás utókor áldani fogja azoknak emléket, s áldást mond azoknak poraira, kik számukra az anyagi jólétet biztos kövekre építék; — igen — merjük hinni, hogy bércezes hegyeinken, halmainkon, völgyeinken, hol most a kevés hasznat hajtó gulyák, ménések nyája terül el, évek teltevel, a nemestített fajtájú lovak, szarvasmarhák, juhok s sertések melabús kolompja, kisérve a pásztorsíp búbjós hangjától, olvad össze a fák susogásával s a buján tenyészõ ily zöld szõlvényegén a nemesebb gazdasági állatok egész özöne terül el; — igen — merjük hinni, hogy a székely; ha az ipar és szorgolomban nem csügged, azon havasi patkásokon, melyeknek kavicsai között vígan játszik a pisztrang és galócza, évek teltevel annak halmak a különbéle gyárok sokasága teríti be, szóval, szép vidékünk a boldogság s jólét honol.

Hunárka y.

Sz.-Udvarhely, auguszt. — Ugy-e bizony nem sok levelezõ közül annyi jót, mennyit én! Ez azonban nem saját érdemem, hanem e kis város minden jóra és nemre hevíleny tagjaié. Szenteljünk most is egy kis tért a tényleges buzgalom méltánylásának. Minap Marosszékrõl Bedébõl egy nõ itt volt rokonánál. Emez társalgás közben kérde a nõ: mikint áll most a bedei ref. templom, ugy-e, a mint õ ezt ezelõtt 20—25 évvel látta, t. i. fölrakva, de vakolatlanul és bevezetetlenül? A nõ igennel felelt, a templom merõben el nem készíthetése okául azt adván, hogy az egyház szegény, s így az építmény teljes bevezetésére tehetlen. Erre a vallásos, kegyes férfi elõvévén tárczáját, 100 váltó rnsftot adott át nõrokonának azon meghagyással, hogy az fordítsa, az ottani birtokosok hozzájárulása mellett, a bedei templom végleges elkészíttetésére. E kegyes adomány tevõje városunk azon derék polgára, kinak hû elõtársá elvészéseni mély gyászát egy régebbi levelem vége részvételt hirdeté, t. i. Szahmári tns Kis István ur, a ki tavaly a helybeli ref. fõtanodának 250 rnsft. ajándékozott vala. Eljen soká az áldozatkész férfi egyháza javára, hogy ennek elmozdításával tehessen magát e földön is halhatatlanná! r. l.

KOLOZSVÁRI NAPLO.

* Császárné O Felsége a legjobb egészségnek örvend, s folyó hó 2-kán már elhagyhatta az ágyát.

* Ugyan e napon De Luca bíbornok-érsek s apostoli nuntius Bécsbõl Erdélybe indult, s itten különbözõ helyeken négy hétig mulatand.

* A koronaherceg örvendetes születésének emlékére Ferdinánd Császár O Felsége 3000 és Maria Anna Császárné O Felsége 2000 frtot méltóztattak a prágai iskolanekeknek adományozni. Általában a trónörökös Fõherceg születésének alkalmából tett adakozások, ünnepek és örömyilatkozatokról folytonosan érkeznek a tudósítások a monarchia minden részeibõl.

* A városi tanácsnál üreségbe jött levéltári állomásra, levéltárnok Artz Rudolt, — ennek elõléptetésével ürességbe jött levéltárnoki állomásra, egyik tanácsí jegyzõ Véghe József neveztettek ki magasabb helyrõl.

* T. T. Székely Iván ur, városunk egyik köztisztviselti ev. ref. akad. papja, legközelebb ról elhagyandja szülőföldjét, és új állomását elfoglalandó, Kézdi-Vásárhelyre megy. Örvendünk ugyan, hogy az ifju, és jó állását hivatásához méltóan betöltõ lelkes, és jó emberbarát, egy õt minden esetre megilletõ helyen keresztyén buzgó hívek között fogja az ur szavait hirdetni; azonban örömmünk nagyobb leendett volna, õt jövõre is magunkénak mondhatt.

* Közelebbi egyik számunk alatt értesítettük Napló rovatunkban a t. cz. közönséget, a cs. kir. katonaságnak tartása alóli fölmentés, és fiók-laktanyákba leendõ elhelyeztetésérõl; mint rövid uton értesültünk a községi tanács, e felõl a városi közönséget, a szállás-bérlés felett ez oldalról sokszor elõjöhethõ nehézkes körülmény eltávolítása tekintetébõl értesíthetni is határozta.

* Szeptemberhavi napjaink kellemesen köszöntöttek be. Azonban az est, és reggel mind-

hogy miért hozta el azt a vészjósló levelet; minden harmadik, negyedik szava ez volt:

— Ennek én vagyok okozója.

Midõn már lovaink is meg voltak rendelve, és az indulásra határozott óra közelgett, Emma nyakamba borult, és esdõ hangon kért; ne hagynám e lakot, annyi boldog óra színhelyét idegen kezekbe jutni, hanem venném meg:

— Nézd — szõlt, ha e perczben nem rendelkezhetel elegendõ pénz felett, vannak nekem elegendõ ékszerem, miklõl szívesen megválnok, s mikbõl kitelik az egész vételár, oh fogadd el ajánlatomat? —

Ez volt az életben egyetlen vágya a különös nõnek, mit, képzelheted, minõ örömet teljesíték. Felgyûlöklül az öreg meyeringi lakost és gazdasszonyunkat tevõk.

Emma minden virágát, minden madarát külön, és könyvek között ajánlá gondjukba.

Másnap elutaztunk. —

Ne kívánd, hogy leírjam azt, mit akkor éreztem.

Mi örömeink világát hagytuk el, hogy egy ravatalhoz siessünk, a mosolygó élet ölébõl, a halál hideg karjai közé.

(Folytatjuk.)

Tiszteld szüleidet.

Ne busítsd meg szüleidet soha, Bár kedvök olykor zord, és mostoha; A mily vidám az élet ifjúan, Hidd, alkonyatján annyi búja van

Eltompul a szív az öröm elõl, Ha testerünk a küzdésben kidõl, Bizalmatlan a vénség és rideg, Feltud mindent, mert lelke bus, beteg.

Érzi, hogy bár rövid még élete, Erõtlén õ egy nap küzdelmire,

S míg zaj közt vígan él az ifjuság, Terhére van neki egész világ.

„Ki gyámolít ha végerõm elhagy?” Ily kérdés gyõtri éjét, napját, Kedélyem dõlt, s másnak terhére van, Miattam õ se élhet boldogan.

„Rá bizzam-e sorsom, és életem? Elõtte, ah kicsiny már érdemem, Az ifju mindíg bölcsébb mint az agg, S a jó tanácsért titkon kikaczag.”

„Pedig beh más volt régen a világ, Rohan vesztére ez az ifjuság! Nagy terveket szõ, nagyot is bukand — Igy gyõtri lelkét õz apának, anyának.

Láttam könnyút redõs arcok felett, S szívem mint fájt, keblem mint reszkedett, Szomorú mint az õz, az agg kebel, Száradt virág, lehulló falevel.

Gyengül a test, de csüng az életen, Retteg jövõjén, gyõtri a jelen, Egy rom a vénség, feldult és rideg, Élõ rom, mely magát siratja meg.

De te, oh ifju! vigasztald szegényt! Szerelmed által adj neki reményt, Hervadt szívének aggodalmira, Boldog korod virágát hintsd oda.

Lesz oly idõ, hogy ama gyõnge test, A bus halálnak áldozatja lesz; Oh az elküült hervadt ajkakon Egy hangért, — mit nem adnál akkoron?

Majd gyermekekkel áld vagy ver az ég, Fejed miattok gondtól, bajtól, Ekkor tudod meg, s tán késõre már: Szüldõidnek beh sokkal tartozál!

Tiszteld, szeresd, becsüld szüleidet, Ugy leszedes boldog, ugy áld Istened, Ha kövel dob õ, nyujts neki kenyért, Keblén nõvelt fel — õ, csak érted élt.

Dózsa D.

Elõadások vidéki színpadunkon.

(Végo.)

A körülmények pedig a következõk voltak: elõször kiszerepezés (meglehetõs lassu, és rozsi író által) betanulás és próba, összesen három nap, mert a negyedik nap a következendõ jutalomjátéknak ártott volna; az ötödik és hatodik napon nem szoktak elõadások lenni; hetedik napra az említett jutalomjáték volt kitűzve. „Azán, mi nekünk két kis vigjáték? Három nap alatt „Dózsaival” és „Béldi Pállal” készek voltunk.

Kedvem lett volna, kalapot emelni. Hisz ezek valódi lángeszek, gondolatok magamban; de csakhamar kiábrándultam. Az elsõ jelenetben már ezen egyszerű szavakat: „Alladár három nap óta van nálatok, és folyton agarász” mintha jambus vagy dithyramb volna, pathosz-szal szavalni kezdtek.

Hogy a társalgás helyett egyáltalában és folyton szavaltak, annak a tragikai hajlandóság kivül, a szerep nem-tudás is oka lehetett. Tragediánál, a szerep nem-tudás nem oly feltűnõen hátrányos, mint a társalgási, és sebes meneti vigjátékoknál.

De menjünk tovább. Második kedvezõtlen körülmény volt, kevés meghasonlás a társalgás tagjai közt, és hogy az elõadás napján egyik fõszereplõ szerepét kénytelen volt átadni fiatalabbnak; mely önkénytelen csere következésképpen a fiatal lángésznek alig maradt hat órája szerepe betanulására.

Átkozott rossz elõjelek! No de a színpad,

fõl a színpadra! hisz hét óra közelget; fölmentem. Az ég volt a bollozat, nehogy színpadi eget gondoljanak valaki. Annira szabad ég alatt voltam, hogy még esõre is gondoltam, de egyetlen felhõ se mutatta magát, pedig vihárt, orkánt ohajtottam volna, s ha az áríz hátrára veszi a müvészet templomát, boldogan evezek tova azokon a deszkákon, melyeken oly szánlomra méltólag evezik keresztül sokan az életet.

Tehát hét óra közelget. Egyik spanyolfalakkal rekeszti el a színpadot, a másik rendez, és szerepét tanulja. Késõ, gondoltam magamban. Jobbra a nõk, balra a férfiak öltöznek, deszka-fészer alatt. Ez a vendéghaj nem való oda, a festék halvány, keztüy, szemüveg nincs, de van egy szép bokréta; fõlséges! jaj, de hova tűzi! Vége, a siker el van szurva. Izgatottan rohantam le a színpadról, s míg begyül a közönség, a szabadba indultam.

Midõn a társaság elhagyta Kolozsvárt, megszõlt, s csak egy része jött Maros-Vásárhelyre. Elõször most gondoltam arra, hogy e társaság, bár ne oszolt volna meg. A próba keveset ígért, de az elõadás sikere felõl mindenki meggyõzõdve volt. Szép szavak, szép remények, gondoltam magamban, de mégis a társaság bár ne oszolt volna meg!

Elõérzetem nem csal, az elõadás nem sikerült; de minthogy a színmüirõtõl a honfit, az ambitiótól a nemzeti cizlét nem tudom elválasztani, egészen szerencsétlennek még se érezem magamat. A nagyon tisztelt közönségnek, részint csekély egyéniségem, részint az ügy iránti rokonszenv folytán egy fõvényzemet adtam azon középülethez, mely a mellett, hogy az erkölcs, a nyelv és nemesebb izlés iskolája, a jelenkornak el nem korcsult jellemérõl, és tántoríthatlan hazafisága felõl fog tanuskodni egy jövõ nemzedék elõtt.

Komáromy Ferencz.

eddig szerfelett hives. Avatottabb gazdáinknak kevés reményességük van, hogy az augusztusi kellemetlen idők által megrongált szőlő-termés, a szeptemberi jó idők által valami rendkívül javulna. Mindazonáltal a tavaszinál jobb bort remélnék előállítani. A mi az ideai szénatermést illeti, himezés-hámozás nélkül elmondhatjuk, hogy az bizony szegény. Abúza-termést közepesnek, de minden esetre a remélnélitől nem mondhatjuk. A törökbúzára nézve ezuttal hallgat az irás; majd szólunk ezután.

☉ Nem egészen pusztá hallomás után mondjuk, hogy kormányzó hercegünk a magasságán kívül, még ez év folytán Magyarhon kormányzója, Albrecht cs. kir. herceg a főnöke, is fogja magas látogatásával városunkat és hazánkat szerencsésíteni.

— Nagy Ferencz tanár ur s a Gazd. egyet. titoknok, borászati utjából visszatért és tapasztalatait egy rőpiratban kiadni szándékozik, melyek, a mint személyes értekezés útján tapasztaltuk, Erdély borászatára nagy fontossággal leszenek, s sok eddigi fogalmak megváltoztatására szolgálódnak.

* Décsy Károly hazánkfia, a kinek keleti utjából írt, s lapunkban közölt leveleit közönségünk nagy érdekléssel olvasta, a közelebbi napokban hazaérkezett merész utjából, hozván magával nagybecsű tapasztalatokat, és a keleti nyelvek alapjait ismeretét. Reméljük, hogy névvel ezután is fognak találkozni olvasóink a „K. Közöny” hasábjai közt.

— Az „István bácsi” napirta szerkesztője egy értékes ezüst billikomot tűzött ki ezen kérdésre adandó legjobb pályafeleletnek: miképpen lehetne hazánkban s kivált a nép között a kegyeteket újból fölleveníteni? a nyertes Jakab Elek hazánkfia cikke lett; kijött ezen Napirtában; a billikom is leérkezett, valóban értékes és szép készület; ez van ráírva: Pályadíj Jakab Eleknek, István bácsi 1859-iki napirtájára szerzett pályairatért.

Legyen mind e szép ezüst billikom, mind általában a lelkes író életphara csordultig telve mindig az öröm és boldogság finom és új borával.

* Az erdélyi Gazdasági-egylet folyó hó 6-án tartotta a júliusi közgyűlés után első választmányi gyűlést gr. Mikó Imre őrnagy elnöke alatt. *) A gyűlés azon akarván kezdeni, hogy a közgyűléstől az igazgató választmányhoz utasított ügyeket eligazítsa, az állandó szállás és kiállítási helyiség megszerzése iránt úgy intézkedik, hogy id. Tauffer Ferencz, Pál Sándor és Nagy Ferencz titkár személyeiben bizottságot üvevén ki, meghagyja nekik, tegyék magokat a városi hatóságokkal érintkezésbe, és azzal egyetértésben arravaló helyet szemlélvén ki, tudakolják meg, mily feltételek alatt volna az hajlandó, az egyletnek e helyet átengedni.

A titkári állomás rendezésére és állandósítására vonatkozólag, a gyűlés még most nem határozhatott, értesülvén arról, hogy az egyik alelnök ur már valami lépéseket tett a dologban, melyek miben állásáról és lehet-e eredményről vagy sikeretlenségéről a gyűlésnek nincs tudomása.

Ezek után bemutatatta a titkár a m. kormány több rendbeli átiratát, az egyik értesíti az egyletet Liechtenstein hg. ő mgsága erdélyi generál-kormányzónak való kinevezetéséről, a melyre nézve a gyűlés elhatározza, egy ő hűségéhez intézendő üdvözlő feliratban örömet, hódolatát, és a herceg magas személyéhez kötött reményeit az egylet nevében kifejezni; — a második tudatja, hogy a m. kormány az új család-rendszert büntető cikkeivel szemben elhatározta a jó és hű családokat jutalmazni, mire nézve már is pénz-alap van teremtvén, a melynek jövedelméből évenként 50000 k. Ap. Fősege magas születése napján az érdemes családok foglalt illó jutalmakat nyerni. A leirat aztán tüzetesen közli a jutalomérdemesség feltételeit és a pályázás módját; — a gyűlés örömmel látja a rendeletről, hogy a m. kormány atyai gondossága újra teljesített egy rég táplált közhajtat, és meghagyja a titkárnak, hogy a leirat tartalmát a lehető legrövidebb kivonatban közölje a lapokban. A harmadik leirat mellett a m. kormány 500 pfírt küld az egylet rendelkezése alá azon rendeltetéssel, hogy ez összegből tűzőn ki az egylet díjakat oly egyének számára, a kik a selyemtermelésben és eperfatermesztésben kifejtett tevékenységgel és eredménnyel jutalomra érdemesítik magokat, a mely új jogért a gyűlés köszönet feliratot rendel a m. kormányhoz felterjeszteni.

Ezek után bemutatja a titkár Dézs város előjáróságának levelét, a melyvel a Kolozsvárt tartandó állatmutatásra egy évenkénti állandó 50 pfírt díjt alapít, a mely díj Dézs város díja cím alatt a legjobb három éves bika kiállításának lesz odaitélandó. A választmány e hazafiai tettet örömmel fogadja, és köszönetet szavaz a gazda-közönség nevében.

Végre a gyűlés még némely pénzügyi dolgokat igazítván, a gyűlés eloszlott.

*) Jelen voltak az elnökök közül: Pál Sándor, id. Tauffer Ferencz, Öcsényi Ferencz, és Jakab Elek v. t.; Nagy F. és Findly H. titkárok.

— A pesti lapok azon kellemes hírt hozták, hogy legjobb firmájú, s vagyonos könyvkiadónk Heckenast, házassági frigyre lépett, a szelleműs Bajza Lenkével. Tömjént gyűjtünk Amornak, ki elhunyt nagy nevű költőnk árvájáról így gondoskodott.

* Sarkady István, jóakaróinak többszörös felszólítására, elhatározta „Történeti beszéleyeit” két kötetben kiadni. „Irodalmi munkássága e szerény gyűjteményével, úgy mond, a melyen t. olvasó közönségnek nem ideiglenes, hanem tanulságos élvezetet kíván szerezni; miután általánosan el van ismervén, hogy a történelmi alapon készült beszélek maradandó becsűvel bírnak. E történelmi alapon „készült” beszélek előf. ára 1 ft 20 kr. Előfizetheti szeptember végéig.

— Az első magyar általános biztosító-társaság a kolozsvári főgynökség föltérjesztése az ugnökséget Naszódon Markovics Jakab, Uj-Tordán Balog János, M. Régenben Viski Ferencz, Abrudbányán Ferencz Mihály és Kolozsán Farkas Lajos urakra ruházta.

KÜLFÖLD

Törökország. — A stambuli császári harem adósságai hírszerint hét-száz millió piszterre ragnak fel. A hitelezők adósságait ki fogják fizetni, de csak öt év lefolyása alatt. Az is tudokra lön adva, hogy ezentul a háremnek semmi adósságát se fogják kifizetni, ha csak a civilista minisztere által nem lesz elismervén. Riza pasának lesz dolga az Augias istállójának tisztításával, de lesz dolga ám a harem hölgyeivel is, s azon meggyőződésre juthat nem sokára, hogy könnyebb a szultán hadseregét kormányozni, mint annak háremét.

— Stambulból a táviró azt is jelenti Párisba, hogy a szultán az eddig említett intézkedéseken felül minden rokonait, vejeit úgy mint sógorait eltávolítja a kormánytanácsból, mindezek, kivált pénzügyekben, személyes állásuknál fogva nem mindig üdvös hatást gyakoroltak a többi miniszterekre. Egy sürgöny azt is jelenti, hogy Thouvenel ur és Henri Bulwer a szultánt ezen törekvésében egyértelműleg támogatják, és hogy ez utóbbi a maga visszahívásáról mit se tud. E szerint Stratford de Redcliffe lord számára nem maradna egyéb küldetés, mint a Pórim sziget megszerzésére való alkudozás. — Mondják, hogy a lord e tekintetben derekasan el van látva csengő argumentumokkal. Mi több, azt is beszélnek, hogy Franciaország már nem is ellenzené ezen adásvévet, miután neki Anglia kárpótlásul a suez-i csatornába való beleegyezését ígérte. Ez utóbbinak azonban kötvé kell hinni.

— A török kölcsön végre mégis, mint a „Times” jelenti, Londonban lön megkötve. Ezzel Törökország anyagi viszonyai nyilvános fordulat történt. Legfontosabb jövedelmei, a vámok, ezután egy bizottmány alatt fognak állni, melyben európai szakemberek is szavukat emelhetendik. A kölcsön a londoni Dent Palmer és társa cz. házzal lön megkötve.

Az A. A. Ztg.-nak írják a bosnyák határszéleiről: „A részletes felkelések szaporodnak, s a néplázadás napról-napra terjed. Kezdetben a fegyvertelen keresztények nem állhatván ellen a fegyveres beyeknek, üldözéseik ellen osztrák földre menekültek, de ott összecsoporsodván s megerősödven, elhagyott helyeiket tömegesen foglalják vissza. A keresztények főereje jelenleg Gradacsk kerületben van összpontosítva, s különösen Schemacz folyó körül. Vezérül bizonyos Tshukitz említetik, ki a közelebbi krími hadjáratban is részt vett, segédei: Pezico, Geracsa és Ristokmet, mind ügyes guerilla-vezérek. A táborban egy nagy zászlójok van e felírással: éljen Abdul Medzsid és a Hatt-humayum, másik oldalán Sz. Sabben, a szerbek védszentjének képe látható. — Ujabban Bosznia különböző helyein történtek lázongási jelenetek, s különösen Modrics, és Kranjak helységeiben. Ezen lázadók élén bizonyos Petko pópa áll, ki nem rég szabadult a börtönből, hova több pópa-társaival felségstérségi vád miatt zára-

tott. — Felső-Boszniában a jó rend még nem zavartatott meg, s az ut Szerajevo felé biztos. Kiani pasa oly eszélyes volt, hogy a basi-bozukokat mind visszaküldé. — Midőn levelező e sorait írta, jött hallomására, hogy a két fél közt ütközetre került a do-log Schemacz mellett, de minő kimenettel, — nem mondhatja.”

A porta hivatalos tudósítást küldött a nagyhatalmakhoz a montenegroiaknak Kolashinban elkövetett iszonytetteiről. Ezen tudósítás szerint jul. 20-án virradatok 8000 montenegroi kitört a berdai hegyszakadékokból s megtámadák Al-Kolashint, egy mintegy 300 kis, rosz házzal bíró falut. Számos nők mentek velük egy fáklyákkal, iszonyu kiabálás közt rárohantak a szerencsétlen falura s felgyújták azt; csakhamar 227 ház feküdt hamvaiban, 400 személyt, nőket és gyermekeket lemészároltak.

Anglia. — A királynő és a hercegeglérj m. hó 31-én érkeztek vissza Doverbe, honnan azonnal Portsmouthba tovább utaztak, onnan Osborneba áthajózandók.

A „Times”-nek a királynő poroszországi látogatása következő elmékedésekre ad alkalmat. Miután a poroszországi „orosz és katonai” pártól szolt, azon „politika védőiről, mely se Poroszország, mint európai nagy-hatalom méltóságával meg nem fér, se a király alattvalói nagy többségének nem tetszik,” így folytatja tovább: „A porosz nép politikája fordulatának néz elébe, s méltán látja az angol királynőben ezen fordulat illó jelvényét és alkalmas képviselőjét. Az angol nép és kormány elleni gyalázkodások azon özőne után, melytől a francia sajtó folyvást tulómlendez, s melynek századnyirésze, ha III. Napoleon kormánya ellen lenne intézve, szerzőt és kiadót egyaránt Cayennebe juttatna, valódi enyhül szolgál azon szírvélyes s szintelen tisztelet-adót olvasni, melyet a porosz sajtó az angol királynőnek és országának tanusít.”

— Keletindában a fölkelés immár vége felé jár, azaz, a végnek kezdetéig jutott a dolog és véges-végéig még sok vesződése lesz az angolnak. A fő kormányzó egy újabb kiáltványában igéri a halálra ítélt, magokat önkényi fejlemlőknek itéletök elhalasztását, a tanuskodóknak pedig kegyelmet ígér. Éjszaknyugaton a béke lassanként ismét helyre áll. Több radsah újból megadta magát. A lázongók, kivált a gwalióri csoport, még sok dulást visel véghez.

Franciaország. — A „Patrie” az „Egyesült fejedelemségek” elnevezésnek, melyet az aug. 19-ki egyezmény folytán Moldova és Oláhország viselend, a következő horderőt tulajdonítja:

„Mondottuk már, hogy azon egyezmény, mely Párisban a dunai tartományok szervezését illetőleg kötöttet, arra való hivatva, hogy a mennyire lehet, az unio eszméjének eleget tegyen. Ennek igazolására jó bizonyítékot nem adhatunk, mint midőn megmondjuk, hogy ezen egyezmény szavai szerint a moldvai és oláh tartomány „Egyesült fejedelemség” neve alatt van szervezve. Az unio tehát nem csupán bizonyos törvényhozási, közigazgatási és bírósági viszonyokban áll fenn a román tartományok közt; hanem újra el az még azon czímbe is, mely azokat ezentul egymással összeköti. Ezen tekintetben a francia kormány politikája azon téren, melyet kezdet óta elfoglalt, és a melyet soha el nem hagyott, megnyerte mindazon előnyöket, melyek a kölcsönös és kikerülhetetlen engedményekkel összeegyeztethetők voltak.”

Ugya e tárgyban a Constitutionnel így nyilatkozik:

„Némely lapok bírálat alá vették azon főbb alapokat, melyeken a Dunai-fejedelemségeknek a párisi conferentia által megállapított szervezési terve nyugszik; s különösen iparkodtak kiemelni, hogy Moldova és Oláhország koránt sincsenek annyira politikailag egyesítve, a mint az iránt ohajtásokat kifejezték.

„Ezen utóbbi észrevételre megfelelően-

dők, képeseknek hisszük magunkat elmondani, hogy a conferentia tagjai által elfogadott egyezmény szerint a dunai tartományok „Egyesült-fejedelemségek” czíme alatt leszenek felállítva. — Ezen szavak nem pusztán névszerinti elégtételt adnak az ad-hoc-divának által formulázott ohajtásoknak, hanem kifejezik a Moldova és Oláhország közigazgatásában tett változtatásokat, s mutatják, mennyire számba tudta venni a conferentia a Jassyban és Bukurestben formulázott egyhangu felszólalásokat.

„Moldva és Oláhország tehát teljesen ugyanazonos politikai intézményekkel megajándékozva elfoglalhatják a polcot, melyre vágyakoztak; egyszersmind pedig az „Egyesült fejedelemségek” czímbe a román nemzetiségnek új szentesítését találndják.”

— Aug. 29-dikén végre hozza a „Moniteur”, noha egy betű bevezetés, s a nélkül, hogy eddigi hallgatását indokolná, Persigny gróf ismeretes beszédét. A félhivatalos lap után közli azt a „Presse” is, azonban mély sajnálatát fejezi ki azon szavak felett, melyeket a gróf a sajtóról mondott. Persigny ur — úgy mond, szabad-elvű embernek tartatik, s annál sajnálatosabb, hogy a mostani sajtó-rendszert, melyet a kormány barátai is csak ideiglenesnek tekintenek, oly melegen dicséri, s annak végtelenséggel jellemet tulajdonít. A „Siècle” így szól:

„Mi azt hisszük, hogy Persigny ur rosz sugallatot követ, s hogy ő, ki a császári család iránt oly nagy hűséggel viselkedik, családik akkor, midőn a szabadelvű reformokat határozatlan időre halogatja, holott azokat oly régóta ígéri és várják. Persigny ur kitünőleg foglalt egy szabad országban bizonyos kitünő helyet; megtanulta felfogni a szabadság szükségét szomszédainknál. Hogyan képzelheti, hogy Franciaország szeretettel ne hajolna azon vívmányokhoz, melyekért vért ontott? Mi szilárdul hisszük, hogy minden személyiségtől elvonatkozva, a józan szabadsággért, s szabadelvű intézményekért egész Franciaországban élénk ragaszkodás uralkodik.”

— Párisi levelezők megczafolják több lapnak azon régebbi állítását, mintha a francia császár Danilo hercegnek 50,000 franknyi évdíjt rendelt volna.

— A „Moniteur” egy cs. rendelvényt közöl, mely az algéri fő kormányzóságot megszünteti, egyuttal a szárazs és tengeri haderők számára főparancsnokságot állít fel, mely a császár tekintélyét, valamint a törvények végrehajtását biztosító szükséges rendszabályokat kibocsátja. Mac Mahon tbok van főparancsnokká kinevezve.

— A „Moniteur”-nek a chinai béke megkötéséről hozott sürgönye (mi már távirtdai uton lényegében közöltetett), Gros báró által intéztetett a külügyi hivatalhoz, s Tiencsinből, 1858-dik június 19-ről datáltatik. A sürgöny így hangzik: „A császár kívánatai teljesítették Chinában. Ezen roppant birodalom megnyílik a kereszténységnek, s csaknem egész nyugat kereskedelme és iparának. Diplomatai ügynökeink koronként székelhetnek Pekingben, ténitünk mindenüvé behocsátatnak. Egy chinai követ menend Párisba. Chaphelaine gyilkosa megbüntettetik; a pekingi lap ezt jelenteni fogja. A kereszténység elleni törvények eltöröltetnek. A császári biztosok az összes kötelezettségekre ráálltak, s azok részint megpecsételtettek. Franciaország a legszélesebb körű engedményeket nyerk.”

Ezen sürgönyből legelőször is az tűnik ki, hogy Chinának kereskedelmi és iparügyi kinyitása nem teljes mint eddig beszélték, hanem csaknem teljes (presque entiere); megerősítettik továbbá, hogy a francia és angol fölhatalmazottak föltételök, tudniillik az állandó diplomatai képviselet Pekingben, a chinai képviselet mellett Párisban és Londonban, nem lön teljesítve, hanem megelégedtek egy kivétel diplomatai rendszerrel; végre föl kell tün-

nie, hogy a kötelezettségek nem mind, hanem csak részben (en partie) erősítették meg a császári biztosok pecsétjével. Anynyi legalább világos, hogy Gros báró a chinaiaknak igen sok hátsó ajtót hagyott nyitva. (Igy vélekedik a „Köln. Ztg.“ a maga személyét illetőleg. E lap egyik párisi levelezője szerint pedig a francia fővárosban annyira meg vannak elégedve az eredménnyel, hogy Gros báró ezen érdemeért szenátorra nevezetnének.)

Oroszország. — (A czár újabb kegyelme.) Sz. Pétervárról azon hír érkezett Lengyelországba, hogy az állam birtokában levő elköbzött jószágok eladattak. A vételár részletekben fizeendő, az utolsó 80 év múlva. A vételnél az előjog a volt birtokosokat illeti, s könnyű átlátni, miszerint a fizetési mód oly kedvező, hogy a régi birtokosok végtére ismét vagyonuk birtokába jutnak. Ez oly kegyelmi tény, mely nagy hatást szülend, s az újlag a mostani kormány szelid érzületét tanúsítja.

— Jewdokimoff orosz tábornok újabb hadműködése a Kaukasusban jó sikerrel haladtak előre; az Saminekn nem tetszhetett, azért a rendelkezése alatt álló haderőt a körülmények szerint lehetőleg megerősítvén, az előnyomuló orosz had-

vezért útjában feltartóztatá. Az Ach szorosnál, mely a varandi téreket az Argun folyam felé egyenes vonalban átmetszi, 9000 emberrel állást foglalt, s a hozzáférhető nyílásokat mind elfoglalta. Az orosz előhadak csatározói ezen állomáshoz felmért földre nyomultak már előre — folytonos tüzelés között, s mindkét fél készüléket tett a főútközetre.

UJ POSTA.

— A francia császár és császárné szept. 1-jén incognito Biaritzba utaztak. Lord Palmerston ugyanaz nap Chantillyből, hol lord Cowleynál látogatást tett, ismét Párisba visszaérkezett. Az öreg fiu, mint mondják, korántse akar a magas politikától visszavonulni, sőt azon tőri a fejét, miképp vehesse ki a jelen kormány embereit az állambajból. A bombák, melyek egy angol hajóból Eseddába hulltak, könnyen a londoni külügy hivatalban pattanhatnak el. Minden jel arra mutat, hogy az ellenzék ezen rugót fel akarja használni, hogy a Derby-kabinetet szétugraszsa.

— Lyonban az utóbbi napokban egy sereg politikai befogatás ment végbe. Mint

mondják, ismét a hirhadt „Marianna“ egyik ágára akadtak.

— A párisi börzén pirulni kezd a jókedv hajnala. A rente-nak, mely még nemrég csak mint igéret földre pillantott a 70 frankos árfolyamra, most egyszerre 75 frankra kezd nyilni kilátása. Az „Ind.“ e szerencsés fordulatot Delangle belügyminiszter türelmes és józan kormányzásának tulajdonítja, mely a kedélyekben visszaalakította a bizalmat, és a melytől a belga lap legelőször is a sajtótörvénynek szabadabb szellemben való módosítását várja. Ezenkívül tudni akarja a belga lap, hogy Delangle ur oly előterjesztésen is dolgozik, melynek célja lenne bizonyos számú, Afrikába transzportált egyént családaiának visszaadni. Az így elhurcoltak száma még mindig tetemes. Mondják, nem kevesebb 3000-nél.

— Hongkongi tudósítások jul. 3-ról jelentik, hogy míg Tie-Tsingben a békeszerződést írogatták, addig Kantonban az ellenségeskedések újra kezdődtek a chinaiak szöszegése és azon új kormányzó ingerléseire, a ki a hirhadt J. Yeh urat felváltotta. A szövetségesei egy városrészt felégették. Mindazáltal azon tudósítás, hogy Pekingben a béke megkötött, a dolognak jó kimenetelére nyújtott kilátást.

— Stambulban a muszlimán népség magatartása és viselete a kedélyeket még mindig aggasztja. Egyébiránt a szultán kemény diétára fogta háremjét, kurta kötelekre az udvari tisztviselőket, sőt még a stambuli muftitól se ijedt vissza, ki a muszlimánokat izgatta a keresztény lakosság ellen, s hívőre tette a szent heví férfit. A szultán rendszabályait általában dicsérik s különösen az angol lapok ajánlják neki a szilárd kitartást. A „M. Post.“ azon tanácsot is adja egész komolyan, hogy egy török — alsó-házat állítson össze. Ez mégis felelték sok lenne a jóból.

— A „Köln. Ztg.“ szerint több lap azon állítást, hogy az orosz czár Bécsért meglátogatná, merőben alaptalan. Bécsben a legkevesebbet se tudnak a czár ilyes céljáról.

— A Szerbiában uralkodó hangulat felől általánosan kedvezőtlenül hangzanak a tudósítások, s újabb nyugtalanságtól tartanak. Milos-féle ügynökök az országban uralkodó forrongást arra használják, hogy a herceg érdekében működjenek.

Bécsi börze. — Szeptemb. 4-ikén. Erdélyi urbéri papir 81 $\frac{3}{4}$. Magyar urbéri papir 83 $\frac{1}{2}$. Nemzeti kölcsön 83 $\frac{3}{4}$. Arany 5. (darabja 4 ft 43 $\frac{1}{2}$ kr) Ezüst 1.

Felelős a szerkesztésért **BERDE ARON.**

Urbékkárpótlási töke-utalványozás.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után Szabó Károlynak gy.-vásárhelyi, közép- és felső-földi, magyar-valkói, m.-bikálji, szatnai, inakelki birt. u. 3710 ft 24 kr., — gr. Kornis Albertnek n. és k. devescri birt. u. 3390 ft és 33 kr., — gr. Kemény Polixénának vicei birt. u. 7767 ft 59 kr., — b. Thoroczka Albertnek s b. Thoroczka Róza Székely Dávidnak gyulati, hessdai, k.-szilvási b. u. 5473 ft 22 kr., — ddtó thoroczka, th. sz.-györgyi, gyertyános, bedelvi, f. és a.-szolcsvai, lunkai, podsagai, vidalyi, borrevi, n.-oklosi b. u. 62358 ft 55 kr., — b. Bálint József, Máriafly László s Albertnek, minl gr. Petki Mária örökösének frizsi, arányi, várhegyi, a.-sebesi, n.-sajói, vicei, borsai, válaszuti b. u. 56793 ft 39 kr. urb. kárp. töke és járuloka utalványoztatik. A köv. bead. okt. 18-ig. Tárgy. nap dec. 13-ka d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után Gedő Anna Szilvási Miklósnak apahidai, gyöngyfalvi, patai, m.-gy.-monostori, o-bikálji birt. után 13330 ft 59 $\frac{3}{4}$ kr., — b. Apor Lászlóknak mező-

sályi, m.-gerebenesi b. u. 9244 ft 22 $\frac{3}{4}$ kr., — id. b. Kemény Györgynek bedecsi, deritiei, m.-valkói, o.-gy.-monostori b. u. 2388 ft 11 $\frac{1}{4}$ kr., — b. Apor Lászlóknak mohácsi b. u. 698 ft 28 $\frac{3}{4}$ kr., — ddtó fejdéri, makói, vajolai b. u. 9311 ft 28 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. okt. 18-ig. Tárgy. nap. dec. 10-ke d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után özvegy gr. Bethlen Jánosné született b. Wesselényi Zsuzsánnának nagy-iklandi b. u. 12078 ft 3 $\frac{1}{4}$ kr., — ifj. Csiki Mártonnak alsó répai birt. után 195 ft 28 $\frac{3}{4}$ kr., — Szentgyörgyi Józsefnek nagy-eskülli, sz.-katolnai b. u. 924 ft 20 kr., — Száva Károlynak m.-keménytelki b. u. 1028 ft 18 kr., — Margitai Róza Antal Imrénének m. kalyáni b. u. 3164 ft 41 kr., — Szalanczi Zsuzsánná öz. Pálfi Andrásnének maros-bogáthi birt. u. 738 ft 38 kr., — Horváth Dani örökösét Horváth Sándor, Ferenc és Máriának aranyos-lónai b. u. 987 ft 17 $\frac{3}{4}$ kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. okt. 18-ig. Tárgy. nap dec. 14-ke d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után báró Bálint Józsefnek szász-zsombori, k.-deve-

cséri, sz.-uj ősi b. u. 2882 ft 19 kr., — Ladányi Gergelynek söllymői b. u. 522 ft 1 $\frac{1}{4}$ kr., — Hammersmidt Augustus öz. Wagner Antalné dobokai b. u. 245 ft 50 kr., — Kolozsvári Pál söllymői birt. u. 1092 ft 1 $\frac{1}{4}$ kr., — gr. Teleki Rozália Ferrári Ernőné saját-magyarósi, harinai, feketelaki, galaczi birt. u. 7813 ft 3 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. okt. 18-ig. Tárgy. nap dec. 14-ke d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után özvegy Kornis Elekné szül. gr. Kornis Zsuzsánnának kendermezei, thói, vármezei b. u. 7835 ft 44 kr., — b. Kemény Jánosnak m. győrmonostori, bárdi, mező szombatelli, pusztakamarási b. u. 13086 ft 13 kr., — Kabós Miklósnak m.-nádasi, szucsági b. u. 1924 ft 16 $\frac{1}{4}$ kr., — gr. Kun Józsefné gr. Klebelsberg Vilmosné közleplaki, nyerczei, m.-nagyzsombori, vársátréti, mérai, m.-nádosi, nyíresi, kalota újfalvi, merégyi, m. és o.-győrmonostori b. után 11734 ft 20 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. okt. 30-ig. Tárgy. nap jan. 5-dike 1859. d. e. 9 órákor.

A kolozsvári cs. k. megyei törv. után I.) b.

HIVATALOS HIRDETÉS.

Hátszegen: Ehrenthletberger Péter postamester.

Károlyfehérvárt: Dergán József keresk. Kentelkén: Vályi Elek ev. ref. esperes. Kézdi-Vásárhelyen: Kovács Dániel birt. Kolozson: Veres Sándor birtokos. Kovásznán: Kozma Antal postahivatalnok és birtokos.

Krasznán: Gyulay Károly birtokos. Magyar Fülöpön: Csia Elek birtokos. Magyar Győr-Monostoron: Hory Farkas ev. ref. lelkész.

Magyar Nagy-Zsomboron: Zsombori József birtokos. Magyar Sáros-Berkeszen: Takács Zsigmond birtokos.

Maros-Illyén: Fekete György birtokos. Maros-Ludason: Nyerges Ferenc birtokos. Maros-Solymoson: Bogdán Mózes ev. ref. lelkész.

Maros-Ujvárt: Csengeri József birtokos és cs. kir. sóhivatalnok.

Maros-Vásárhelyen: Czecz Mik. keresk. Mező-Csávason: Benkő Károly birtokos. Mező-Méhesen: Kendefi István birtokos. Mező-Szilváson: Papp Ist. haszonbér. Mocson: Csobánczy-testvérek kereskedők. Nagy-Enyeden: Ungár Mihály kereskedő. Naszodon: Mihalás József postamester és birtokos.

Nyerczén: Bartha Albert birtokos.

Szamosujvárt: Temesváry István postamester.

Szász-Régenben: Altner János cs. kir. sorsjuttató gyűjtő.

Szász-Sebesben: Gregor Simon keresk. Szászvároson: Német Vilmos keresk.

Széken: Mihály Endre ev. ref. lelkész. Székely-Keresztúron: Kabdebo Antal kereskedő és birtokos.

Székely-Kocsárdon: Süköd Ferenc ev. ref. lelkész.

Székely-Udvarhelyen: Cimbalmos Lajos birtokos.

Sepsi-Szentgyörgyön: Demeter József birtokos.

Szilágy-Csehben: Varga József birtokos. Szilágy-Somlyón: Rácz Albert birtokos és postahivatalnok.

Tasnádon: Koronay Zsigmond birtokos. Tekében: Weber Fr. Mihály gyógyszerész.

Tordán: Wéltis György birtokos és keresk. Tordátfalván: Ürmösi Sándor egység-hítt lelkész.

Tövisen: Márton Ferenc birtokos.

Vajda-Hunyadon: Fogarasi Bucsy Mihály birtokos.

Vizaknán: Timár Károly birtokos.

Zilahon: Harmath János kereskedő.

Zsibón: Kun Károly ev. ref. lelkész.

tekezhelni Szamosujvárt, ügyvéd Török urnál. Kolozsvárt, b.-király-utca 21. sz. alatti háznál.

(515) Stein János nyamadjában Kolozsvárt készültnek a most divatozó és kedvelt domboru fehér nyomtatással, s Wittich József által M.-Vásárhelyt is megrendelhetők:

100 Látogatási jegy egyszerűen vagy koronával 2 ft — 2 ft 40 kr pp

100 levélnek való 8-rétű papir névvel vagy név és koronával, vagy csak kezdő betűkkel és koronával, vagy a nélkül 1 ft 10 kr pp.

Hivatalok, intézetek, irodák számára 5-6 sorból álló feliratok is készülnek mérsékelt díj mellett.

(485) 1818—858. szám.

(5—12)

Felhívás biztosításra.

Társulatunk, mely minden egyes tagját érhető elemi károk kölcsönös szövetkezés útján fedezését tűzte ki feladatául, s mely lefolyt évei alatt 1900-on felüli kárvalótagtársaknak volt szerencsés segélyt nyújtani, s e mellett kedvező években, a csapásoktól ment tagoknak is előre befizetett biztosítási járulékaikból nem egyszer tetemes díjrészeket visszajuttatni, azon elvénél fogva, hogy minden egyes tag csak is annyival járulandak közös pénztárhoz, mennyi a társulat tiszta szükséglete, következőleg mentől kevesebb az összes káresemény, annál kevesebb levén a szükséglet fűződhet, a biztosítási járulék is épp annyi mérvben apad — ily közérdekű, s közhasznú elvénél fogva tisztelettel szólítja fel a nagy közönséget, saját érdekük előmozdítása tekintetéből, e társulatban részvételre; annyival inkább, mint-hogy e társulatban minden egyes részvevő, tagként csatlakozik az egészhez, s ekképp a társulati előnötön-növé, s ugyanazon arányban az egyesekre háruló teher is mindinkább oszolva, minden tag, biztosítási aránya szerint annak részese, s a szabályok alapján, mindenben mint sajátjában osztozik is.

E társulatban részvétel eszközölhető minde-nütt, különösen pedig Erdélyben a társulatnak

alább elősorolandó ügyvivőseinek közbenjárása által. Kolozsvárt július 23-dikán 1858.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzmentő társulat igazgatósága.

Az erdélyi ügyvivők névsora: Abrudbányán: Arkosy Károly postamester és birtokos.

Adámason: Kovács Károly. Alsó Boldogasszonyfalván: Gyarmathy Dániel birtokos.

Alvinczen: Butyka Dániel. Aranykúton: Móza Samu birtokos és haszonbérő.

Balázsfalván: Dániel Ödön kereskedő. Balázstelkén: Szokoly Pál birtokos.

Baróthon: Császár József kereskedő és birt. Bethlenben: Csűrös József ev. ref. lelkész.

Bikalon: Hankovics György birtokos. Brassóban: Müller Károly kereskedő.

Bürkösön: Szoboszlai B. Lajos birtokos. Csikbánkfalván: Madár Antal birtokos.

Csik-Tapolczán: Lázár Dénes birtokos. Czikón: Péchy László.

Dézen: Kovács Mózes birtokos és keresk. Dobokán: Hodor Károly birtokos.

Erdő-Szentgyörgyön: László Gergely ev. ref. lelkész.

Felvinczen: Magyar Pál birtokos. Fogarasban: Nehrer Samuel kereskedő.

Gidófalván: Vajna Károly birtokos.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(513)

(4—1)

Eladó jószág.

A bonczidai kerületben, Szamosujvár közelében, N.-Ikland egy 120 hold szántó és kaszálóval álló jószág, a hozzá tartozó malom, fogadó és gazdasági épületekkel együtt eladó. Értekezhetni iránta Kolozsvárt, b.-szénutca, 155. számú háznál.

(514)

(4—1)

„BORÁSZATI KÖZLEMÉNYEK“ című munkám 2-dik részét kiadhatni, mind maig se gyűlt csak teljes egészét példányra is előfizetők; most hat az következnie, hogy az egész kiadásal hagyjak föl. Hanem volt és van előttem az

Mai számunkhoz egy félv melléklet van csatolva.

előfizetők száma szaporításának oly útja, melyre lépem tiltá eddigelé a méltányosság; de most már, hogy rajtam semmi se muljék, ez utat is megpróbálom. Minő szerencsével haladandok ezen, jelen év novembere végeig válik el, addig tehát az előfizetés útját is nyitva hagyom, de még egyszer és most utoljára sürgősen s nagyon szívesen kérem munkám már megjelent 1-ső része tisztelt birtoklót, hogy törekvésemet méltóztatassanak pártolni előfizetésükkel, mely példányonként 1 ezüst frt; mert ha jelen év deczembere 1-ig se gyűlne be hozzáam elegendő pénz, le kellene, s le is fognék mondani végképp a kiadásról, s azon tisztelt honfakhoz, kik nálam előfizetni szíveskedtek, visz-

szakuldtván a pénz azon uton, melyen hozzám jutott az. Hogyha mostani próbatételtem talán szerencsés lenne, fogán én azt tudatni t. olvasóimmal, az illő figyelmet a segedelmező irányban szem elöl nem tévesztve; sajnos, de üres eszényem által nem távolítható esetre nézve pedig a ki nem adhatásnak, ez itt utolsó szavam. Marosvásárhely, szept. 1-jén, 1858.

Vajda Dániel.

(514)

(3—3)

Szamosujvártól 2 $\frac{1}{2}$ Kolozsvártól 5 órai távolságra Sz.-Gothárdon, egy igen jó PÁLINKA-GYÁR- és SZALATSZÁRASZTÓ van eladó; — akár négy egymás melletti helyiségekbeni korsma-joggal együtt haszonbérbe kiadandó. — Ér-

Melléklet a „Kolozsvári Közlöny“ 72-dik számához.

(105)

Cs. k. legf. szabadalommal, s a porosz és bajor k. legf. jóváhagyással.

1856-ki ta-
vaszi növé-
nyekből.

Dr. BORCHARDT

NÖVÉNY-SZAPPANJA.

A Dr. Borchardt cs. kir. legf. szabadalm. növény-szappanja tiszteletre méltó orvosok és magán személyek hiteles s dicsőítő bizonyítványai szerint, a legjobbnak s leghatásosabbnak van elismerve, s minden ilyenmű jelenleg létező gyártmányokat — eddig utol nem ért — jellemző és sajátossága hatása által elvitatlanul sokkal felülmúlja. — Egyszermind mindenmű FÜRDŐKNEL is nagy sikerrel használható. — Egy kísérlet mindenkit meggyőzend s r Borchardt növény-szappanja használatát mindennapi szükségé teendő.

Dr. Suin de Boutemard

ILLATOS FOG-PASTÁJA.

1/2 pakéta
40 kr. p. p.

Dr. Suin de Boutemard-nak megtisztított s tökéletesen alkalmas anyagokból összeszerkesztett illatos fog-pastája elismert célszerűségénél fogva, a fogak s foghús megbízott tisztítása- s épentartására, sokkal kellemetesebb módon és gyorsabban tisztítván, mint a sok különféle fog-porok, mindinkább növekvő elismerésre talált a legtagasabb körökben, s mindazok által, kik azt csak egyszer is megkísérlék, minden esetre mindenkor különös előszeretettel fog ismét megvételni.

Dr. HARTUNG

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

és

CHINAHÉJ-OLAJA.

Egy tégely
növény-
hajkenőcs
50 kr. p. p.

A Dr. Hartung féle szabadalmazott hajnövesztőszerek megkülönböztetik magokat bebizonyult kitűnő tulajdonságaik s olcsó árak által; túlhaladnak minden hasonló szerket, mint Macassar-, Lapugyokér-olaj s többi hajolajok és kenőcsök, miután elvitatlanul a rationalis hajnövesztőszerek körében biztosabb eredményű ösztetéselek nem léteznek, mint ezek, úgy hogy mind a két, hatásaikban egymást kölcsönösen kiegészítő Dr. Hartung féle hajnövesztőszerek jó lelkiismerettel ajánlathatnak. Chinahéj-olaja a hajnak fentartásra és szépitésre, és Dr. Hartung növény-hajkenőcse a hajnövezt ismét előlétesztésére s élénkítésére.

A fentebb elismert, hasznos voltak és szilárdságuk által anynyira kedveltekké vált cikkek a valódi minőségérti jótállás mellett valamint az alább nevezett városok egyedüli helybeli letéteményeseinél, u. m.

Kolozsvárt kapható egyedül Wolf János ur gyógyszerárán, úgy szintén Abrudbányán Ferenczy Mihály, Beszterczen Kelp Fr. és társa és Dietrich és Fleischer, Szászvároson Spech G. gyógyszer. Déván Büchler A., Ebesfalván Schmiedt A., Szébenben Zöhrer F., Brassóban Sterner Fr. és Hoffman József, M. Váshelyt Fogarasi Demeter, Szász-Sebesben Weus sörtel Fr., Köhalomban Milacs Ed. F., Segesvárt Kisselbacher J. B., Székely-Údvahelyt Kaunez J. A. gyógyszer. Tordai-Velics György és Wolff Gábor uraknál

Egy eredeti
bepecsételt
pakéta ára
24 kr. p. p.

Ó V Á S.

Miután az itt megnevezett szabadalmazott cikkeknek már évek óta megszilárdult jó hírneve majdnem naponként külföldi utankészítéseket s hamisításokat idéző, azért sziveskedjenek a bel- s külföldön oly nagy becsben álló cikkek tisztelt fogyasztói szintgy azoknak többször birtokt békakoltatás módjára, valamint e nekire is:

Dr. BORCHARDT
(növény-szappan),Dr. SUIN de BOUTEMARD
(fog-pasta),Dr. HARTUNG
(Chinahéj-olaj és növény-
hajkenőcs),

úgy nemkülömben illető helyi egyedüli letéteményeseink firmájára — csak a kártyák kikerülése végett — pontosan figyelni.

Egy üveg
Chinahéj
olaj
50 kr. p. p.(394) (5—5)
Wittich József könyvkereskedésében
M. Váshelyt kaphatók:

Legújabb és leghasznosabb

MÉHESZ KÖNYV,

több évi tapasztalás után írta Korbul
János. Ára 12 kr.CZIGÁNY adomák. Közli Vig Dezső.
Ára 24 kr. p.

Egy mezei gazda élete,
elkerülhetetlenül szükséges olvasó-könyv, a
kisebb tehetségű gazdák s főleg a közép
számára, írta Biró Miklós. Ára 1 ft 20 kr.

Az erdélyi gazda
kézikönyve,a gazdaságot alaposan tanulni igyekezők
számára. Ára csak 1 forint.

Milotai Ferencz,

Utatis a

SELYEMÉSEPERFA

tenyésztésre.

Írta: VÁRADI SAMUEL.

Egy köre metszett táblával, ára: 24 kr. p.

Kempelen Győző magyar nyelv-
tani gyakorló-könyv, ára 30 kr.NEMZETISÉG. Írta Mocsári Lajos. Ára:
1 ft 48 kr. p.

AZ ÚJ ERDŐTÖRVÉNY, A POLGÁRI
magánjog és nemzetgazdasági
érdekek szempontjából, magyaráz-
za Mészáros Károly. Ára 1 pft.

MÉSZÁROS K. Az urbéri hátralékok kö-
rül törvényes eljárás, az 1857 szeptemb.
26-ról kelt cs. k. nyiltparancs, rendeletek
szerint. Ára 1 ft.

A „LUCIFER KISASSZONY“ regény
folytatása megjelent Vénus szerelmei
címmel. Ára 1 ft.

Török János, publicistikai és nem-
zetgazdasági némely dolgozatai ára 3 pft.

(499) (3—6)
STEIN JÁNOS kiadókönyvtár-
nál Kolozsvártéppen most jelent meg, és minden könyvtár-
nál kapható:

LATIN-MAGYAR

ISKOLAI SZOTAR.

Dolgozta

néhány kolozsvári tanár.

Szerkesztették

Finály Henrik és Régeni Estván.

62. é. N. 8-rét.

Sűrű díszes nyomással ára 5 pft.

E munka a legjobb, és legújabb phil. logiai
kötetből nagy gondnal van egybeszerkesztve,
és történelmi, hitregei és régiségtani magyará-

zataival, a hiányzó ebbeli kézikönyveket is nagy
mértékben pótolja. A szerkesztők, mint tapaszt-
alt szakemberek mindent elkövettek, hogy e
munkával biztos és könnyen kezelhető vezért
nyújtsanak a gymnasiumi ifjúságnak az őskori
romai emlékirók olvasására.

Hogy a könyv megszerzése az iskolákra
nézve könnyebb legyen, a kiadó az egyenesen
nála megrendelt példányokat bérmentesen száll-
ítja rendeltesők helyére, és minden egyszerre
rendelt tíz példány után egy tisztelet példány-
nyal szolgál.

(512)

(3—3)

Egy pár évtől fogva használt, de jó ál-
potban levő ZONGORA eladó, egy más pedig
bérbe kiadó. — Értekezdhetni Tauffer Fe-
rencz „Vadmacska“ című füzér kereskedé-
sében.

(10)

(36—40)

MOLL
SEIDLICZI PORA.

Az utolsó párisi világműkiállításán a hivatal: s Wiener-Zeitung szerint minden
hasonló házi orvosszeret felett **egyes-egyedül** méltóztat **jutalom-mé-
dáltsere**, s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megafafolhatlan
bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készítmény minden kül- és belföldi il-
yszerű készítményeket jószágával és becsességével felülmúl.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya ezimerű gyógyszerár,
Tuchlauben, a Wandl-hotell 1 szemben.

Egy bepecsételt satul ára: **1 ft 12 kr. p. p.**, a melyhez pontos haszná-
lásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUGOTT özvegye gyógyszer-
tára, b. Monostor utcában. Szászvároson SPECH gyógyszerésznél, Besz-
terczen SZONGOTT, Déván BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszas ta-
pasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok híre a birodalom határait túlszar-
nyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő győgyerővel bírnak jelesen a gyo-
morhajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyújt a májbajok-
ban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szívdobogásban, vértolulásban,
gyomorgörésben, nyálkakórásban s különböző női betegségekben, azt megállap-
ított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyújtott lénye-
ges könnyűlést és új tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ölh).

(450)

(10—12)

Szállítmányi Hirdetés.

A cs. k. szab. tiszai vaspálya szállítmányozói

HOLLANDER TESTVÉREK PESTEN

A. Steinfeld és Feischl Debreczenben és N.-Varadon

ajánlják szolgálatukat, Debreczen és N.-Varadon át Erdély és visszafelé szállítandó javak fölvételére, jó kezelés s főleg kedvező feltételek mellett.

Ügynökség:

N.-Varadon Adler Ign. és Fenyvessy, Zoldfa-utca, szemben a „Zöldfához” címzett szállóval.

(449)

(6—12)

Valòdi stiriai fűnedy,

melibetegek számára.

Kapható Kolozsvárt Kozák Eduárdnál.

E valòdi stiriai növényndy egyedül készítője, gráci gyógyszerész Purgleitner J. figyelemzteti a t. cz. közönséget, hogy azt ne tévessze össze, a kereskedésben ugyanazon név alatt eléjvő más gyártmányokkal.

E valòdi stiriai fűnedyt árulják fehér üvegből készült palackokban, melyek felül kúposan vékonyulnak és önkupakkal vannak gondosan bedugaszolva. Mind az üvegen, mind pedig a kupakon rajta van e bélyeg: „Apotheke zum Hirschen in Gratz” és e betűk „JPA,” azon kívül az üvegre ragasztott jegyen a készítő neve van aláírva.

Purgleitner József, készítő.

Raktáram Kolozsvárt, KOZÁK EDUÁRD „Katoná” című fűszerkereskedésben.

(292)

(10—20)

Elismerés

Bittnér Gyula, gloggnitzi gyógyszerész urnak.

Tisztelt uram!

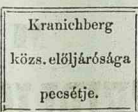
Egy trattenbach-i hasznóbérlő leánya, névszerint Tauchner Maria Anna, 20 éves, a múlt nyáron ment közben nagyon fölhevülve, hegyi hideg vizet talált inni. minnek következtében mellfájdalmat és oldalmillalásokat kapott, ezt nyálka- és vérköpés követte, míg végre oly beteg lőn, hogy a halotti szent kenetet fölvette. Azonban orvosi rendelet követelése után az ön schnebergi növény-alloppját használván, már két üvegecs bevétele után jelentékeny javulásnak örvendett, s immár isten segédelmével remélheti, hogy az ön schnebergi növény-alloppjának használata által egészségét teljesen vissza fogja nyerni.

Szolgálatom ez önnek örömdetes tudomásul schnebergi növény-alloppja különös győgyerejéről.

A fennebbieket igaz lélekkel és saját kez. aláírás mellett bizonyítjuk, Trattenbach, január 8-dikán 1857.

Schropp J. F. Károly s. k. lelkész.

Weninger Mátyás s. k. polgármester.

Valòdi Schneebergi-Növény-Allop kapható:

Kolozsvárt: Wolff János gyógyszerésznél; Brassóban: Gyertyánffy; Torján: Wolff G. gyógyszer. M. Váshelyen: Braun József és társánál; Aradon: Phobst F. J.; Temesváron: Kraul János; Lugoson: Arnel József; Érseken: Carnass J.; Pancsován: Graff W. K. gyógyszer.; Kubinyban: Czihakwstó Balázsnál. Szászváron: Guth Spech.

Az elősorolt bizományos urnaknál kapható a jelesnek elismert dr. Eberhard féle GÖRVELY-NYALAT (Scrophel-Lattwerge), mely sokkal győgyerősebbnek és hatásosabbnak bizonyult be, mint a májola, s minden ércz- vagy narco-ticus méréganyagtól ment. továbbá a GÖRVELY-SZAPPAN, mely minden növényfűdőtlökéletesenélkülözhetetlensz.

(466)

(5—6)

Stein Jánosnál megjelent s általa minden könyvtárunknál kapható:

Erdélyi történelmi adatok

3-dik kötete; szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre. Ára füzve 1 ft 30 kr., mind a három kötet 4 ft 30 kr.

Izletes méhtenyésztés

vagy a méhtenyésztésnek új módjáról, a méhkasoknak az idő kívánatához alkalmasított új nemeiről, melyből a méhek ösfűstölése és megölése nélkül a mézet sérelem nélkül, az év akármely szakában elvehetni; több évi öntapasztalás után közrebocsátotta Szarka Sándor. Ára 1 ft.

VAJDA DANIEL mustérleget mérédénnyel együtt, jól becsomagolva fatokba. Ára 2 ft p.

Pálffy A. az atyai ház, regény. 2 k. ára 2 fr.

(444) (8—8)

Stein Jánosnál Kolozsvárt és Wiltich Józsefnél M. Váshelytől kapható:

Historisch-Geologisch-Geographischer atlas zur übersicht der Gesichte des Ungarischen Reiches und seiner Nebenländer von J. Bedeus v. Scharberg 1—8. Lieferungen 12 forint helyett csak 5 ft. egyes füzetek ára 1. ft.

(458)

(4—6)

Stein Jánosnál Lízományban megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

Hóry Farkas

KÖLTEMÉNYEÍ.

Ára füzve 2 ft., kemény kötetben 2 ft 20 kr. diszkötetben 2 ft 50 kr.

Tartalom:

GENRE-K.

Új ipar-ág. Szűcs Pál gazda. Berki Ferencz. Politicus egyházi. Aladar és Örsze. Dóri András tana. A jégheai eklézsia. A molnár és csapáros. A harangozó. Az itélet. Tyúkodi Tóbiás. Miksa úr. Fársáng után. A lehűtött szerelem.

BALLADÁK.

Nemes vetély. Pálffy Miklós. Hunyadi kormánybotta. Gálffy János. A fekete ember. A szép alispán. Az aranykereszt.

KÖLTŐI BESZÉLYEK.

A rabló. Az árva. Nyárak és Veres Gyuri. A vöröskereszt. Bitó-domb. A kis pástör.

SATYRÁK.

Fiam-uram. Griseldis. Szerelmes. Bódi Peti tapasztalása. Magas költészet.

NÉPDALOK.

I—XVIII.

NÉPREGÉK.

Hódító Kis Sándor. Az aranyserp halász.

VEGYESEK.

Babórk. Életkép. Három számár. Búcsu. Néphymnusz. Napszámok estimája. 1856 aug. 11-ke. Jókai Mórhoz. Tompához — Mihály napján 1856. Kis fam halálán. Szép kis angyal. Év végén. Új évre. Kótaj. Borsal. Kis leány. A haldokló nagyapa. Kilyén Ferenczhez. A kopantó. Legeslegelő. A koszoru. Gyász-gene. Szerelm és vajas kenyér. Bölcsődal. Nömlőz. A temető. Szómolat. A sorssal. Még egy olyan. Poetico-prosa. Fű-fűje. Életalkony. Petőfőhez. A vén földműves. U. L. barátom kórágynál. A legkisebb Dózsához. Fársáng. Az érný. A koldusbot.

(367)

(3—6)

Popp J. G. urnak.

Tisztelt uram! Fogadjon ön legmelegebb köszönetet azon emberbaráti jóságért, melylyel a Mária-Erzsébet-egylet ápolása alatt lévő szegény gyermekek javát előmo ditni szíves volt. E gyermekek közül némelyek a szájjában jelentkező görvölyes-scorbut által támadtattak meg. Ön azoknak győgyerős Anatherin szájjvizét nyújtá. Az ön kezelésének köszönhetik azok teljes és gyors meggyógyulásukat.

A gyermekek nevében, kik a szenvedéstől megmentettek, s egyszersmind az egylet nevében hisztosimot önt tisz. uram, a hálás elismerés és teljes tisztelet felől, melylyel maradok elkölözeltette Bécs, jan. 1858.

FRIES grófnő,

a Mária Erzsébet-egylet elnöke.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél. Brassóban: Hoffmann J. Nedelkovics N. M. Johan fia. Nagyszebenben: Zóhrer, Nedelkovits György. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Varadon: Janky J., Huzzela. Fogarason: Nehrer. Fejérvárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Váshelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászváron: Leonhart J. Torján: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bozler gyógyszerész urnaknál.